

Õiend

IRL fraktsioon on esitanud eelnõu Tartu linna koolieelsetes munitsipaallasteasutustes vanemate poolt kaetava osa määra muutmiseks. Kehtiva määrase kohaselt on vanema poolt kaetava osa (kohatasu) määraks 15% Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast. IRL fraktsioon soovib alates 01.01.2017 langetada kohatasu määra 13%-ni Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast.

Detsembris 2015 esitas IRL fraktsioon eelnõu, milles soovis vanema poolt kaetava osa määra lahti siduda Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatavast töötasu alammäärast. Linnavalitsus andis vastava eelnõu juurde seisukoha, mille järgi peab õigeks kohatasu määra sidumist Vabariigi Valitsuse kehtestatava töötasu alammääraga, kuna töötasu alammäära tõus on seotud lasteaedade ülalpidamiskulude tõusuga ning vastava seotuse kaudu osalevad nii linn kui ka vanemad koos kulude tõusu katmisel proportsionaalselt.

Tartu Linnavolikogu 26.06.2014. a määruse nr 24 kohaselt on alates 01.09.2014. a Tartu linna lasteaedades lapsevanema poolt kaetav osa (kohatasu) 15% töötasu alammäärast. Kuni 01.09.2014. a oli kohatasu suuruseks 11% töötasu alammäärast.

Kohatasu tõstmist 15%le töötasu alammäärast ei tehtud kergekäeliselt. Nimetatud muudatuse eesmärgiks oli kindlustada kõikidele lasteaiakoha soovijatele piisaval arvul kohti lasteaedades ja tagada lapsevanemate võrdne kohtlemine. Muudatusega sooviti, et sama eagrupi laste osas kehtiks sarnase teenuse eest kohatasu samas määras ja see ei erineks sõltuvalt teenusepakkuja omandivormist. Nimetatud muudatusele eelnes väga pikk ning põhjalik analüüs, arutelud ja läbirääkimised erinevate huvigruppidega. Paralleelselt kohatasu tõstmisega nähti ette täiendavad võimalused hinnatõusu kompenseerimiseks vähekindlustatud peredele.

Pärast 2014. aastat ei ole linn enam kohatasu osakaalu töötasu alammäärast muutnud. Kohatasu reaalsuuruse suurenemine on sõltunud riigi tasandil töötasu alammäära tõstmisest. 2016. aastal on alammäär 430 eurot, mis on 2013. aasta tasemest 34,4% suurem.

2013. aastal kulus linna eelarvest lasteaedade ülalpidamiseks 12 610 539 eurot ja 2016. aastal kulub 17 316 982 eurot. Kui võrreldavate aastate (2013 vs 2016) vahel on töötasu alammäär tõusnud 320 eurolt 430 euroni (so 34,4%), siis samal ajal on suurenenud linna kulud lasteaedade ülalpidamisel 37,3%. Sellest võrdlusest saame teha järelduse, et töötasu alammäära tõus kajastab adekvaatselt lasteaia ülalpidamiskulude tõusu ning kohatasu seotus palga alammääraga on heaks baasiks, et täita eesmärki, mille järgi nii linn kui vanemad peavad ühiselt osalema lasteaedade kulude tõusu katmises.

Kuna ühiskonnas on toimumas olulised muudatused, suurenemas on nii töötasu alammäärad (nii abistavatel töötajatel kui ka õpetajatel) kui ka keskmine töötasu, siis on selge, et sellega kaasneb ka lasteaia ülalpidamiskulude tõus, mille katmiseks peavad osalema nii linn kui ka vanemad.

IRL fraktsioon on esitanud uues eelnõus toonud välja ka loetelu võimalikest teistest seotustest:

1. Seotus lapsetoetuse suurusega

2015. aastal oli lapsetoetus esimese ja teise lapse eest 45 eurot. Alates 01.01.2016 on see 50 eurot (kasv 5 eurot ehk 11,1%). Töötasu alammäära tõus 390lt eurolt 430 euroni on 10,3%. Seega lapsetoetuse ja töötasu alammäära tõus on samas protsentuaalses suurusjärgus ning lapsetoetuse suuruse tõusul oleks samaväärne mõju lasteaia kohatasule kui töötasu alammäära tõusul.

2. Seotus üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammääraga

Kuna lasteaiaõpetaja töötasu ei ole ametlikult seotud kooliõpetaja töötasuga, siis ei ole see seos põhjendatav. Linn küll üritab lasteaiaõpetaja ja kooliõpetaja töötasu alammäära hoida korrelatsioonis, kuid eelarvelised vahendid ei ole võimaldanud tagada sama taset.

Seega kooliõpetaja töötasu alammäära muutus ei tingi samas suurusjärgus lasteaia ülalpidamiskulude muutust ning vastav kasvuprotsent ei näita lasteaia tegevuskulude kohta mitte midagi.

3. Õigus kohatasu korrigeerida

Linnavolikogul on õigus oma otsuseid muuta ja seega on tal võimalik ka vajadusel kohatasu määra igal aastal korrigeerida.

4. Seotus tegeliku lasteaiaakoha maksumusega

Linnavalitsus tõi oma eelmises seiskohas välja, et lasteaedade tegelikud ülalpidamiskulud on kasvanud ja kasvavad ka edaspidi protsentuaalselt ligilähedases suurusjärgus töötasu alammäära tõusuga.

Kui langetada kohatasu määra 13%-ni Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatavast töötasu alammäärast, siis **prognoositav tulu linnale väheneb 2017. aastal ca 551 000 eurot** (vt alljärgnev tabel). See on märkimisväärne tulude vähenemine, mis on võrreldav ühe linna lasteaia keskmise tegevuskulu aastaeelarvega ($17\,316\,982 : 30 = 577\,232$).

	töötasu alam-määr eurodes	vanema poolt kaetava osast nn kohatasu %	vanema poolt kaetava osa määr kuus eurodes nn kohatasu	keskmiselt vanema poolt kaetava osa määr aastast eurodes	nn kohatasu tasuvate laste arv munitsipaallaste-asutustes	tulu linnale aastas eurodes	variantide vahe tulu laekumises eurodes st "13%" - "15%"
2016.a	430	15%	64,50	709,50	5 332	3 783 380	
	430	13%	55,90	614,90	5 332	3 278 930	-504 451
2017.a	470	15%	70,50	775,50	5 332	4 135 323	
	470	13%	61,10	672,10	5 332	3 583 946	-551 376

Lisaks peab linn kohatasu määra 13%-ni langetamisel arvestama täiendava kuluga kompenseerimaks eraõiguslike teenusepakkujate saamata jäävata tulu. Eraõiguslikele teenusepakkujatele tuleks sellisel juhul täiendavalt juurde maksta 2016. aastal ca 101 000 eurot ja 2017. aastal vastavalt ca 111 000 eurot.

On selge, et sarnaselt 2016. aastaga toob ka 2017. aasta palga alammäära kasv linnale kaasa täiendava kulu nii alampalgaliste (koristajad, abitöölised) kui ka kõikide teiste lasteaedade töötajate (kokad, abiõpetajad, õpetajad jne) tööjõukulu osas. Sellega tuleb arvestada nii linna eelarvestrateegias kui ka 2017. aasta eelarve koostamisel.

Eelnevat arvestades linnavalitsus ei toeta IRL fraktsiooni esitatud linnavolikogu määruse „Tartu Linnavolikogu 26. juuni 2014. a määruse nr 24 "Tartu linna koolieelsete munitsipaallasteasutuste rahastamisel vanemate poolt kaetava osa määra kehtestamine" muutmise“ eelnõud.